

Les escoles oficials d'idiomes de les Illes Balears

Macià Garcias Salvà

RESUM

Aquest treball estudia el procés d'implantació a les Illes Balears dels estudis especialitzats d'idiomes que s'imparteixen a les escoles oficials d'idiomes (EOI). S'hi fa una anàlisi de la normativa estatal vigent fins ara que determina els plans d'estudis que s'imparteixen en aquests centres públics. S'hi analitza també la nova legislació que l'Estat ha aprovat els darrers anys (LOQE, LOE), la qual determinarà una nova estructura dels estudis de les EOI.

RESUMEN

Este trabajo estudia el proceso de implantación en las Islas Baleares de los estudios especializados de idiomas que se imparten en las escuelas oficiales de idiomas (EOI). En él se hace un análisis de la normativa estatal vigente hasta ahora y que determina los planes de estudio que se imparten en dichos centros públicos. Se analiza también la nueva legislación que el Estado ha aprobado en los últimos años (LOCE, LOE), la cual determinará una nueva estructura de los estudios de las EOI.

Ara farà vint anys, el Ministeri d'Educació i Ciència va decretar la creació de l'Escola Oficial d'Idiomes de Palma, tot coincidint amb l'inici del curs escolar 1986-1987. D'aquesta manera, s'implantaven els estudis oficials d'anglès i francès sota la gestió de la direcció provincial del MEC.

ESCOLES OFICIALS D'IDIOMES: HISTÒRIA I CONTEXT

Les escoles oficials d'idiomes constitueixen una singularitat espanyola en el conjunt dels sistemes educatius europeus. Les escoles oficials d'idiomes (EOI) són centres de titularitat pública que imparteixen ensenyament de llengües a un públic ampli i divers. Com a centres públics, les EOI depenen de la regulació del sistema educatiu no universitari que fa el ministeri competent en matèria d'educació i, actualment, són gestionades per les comunitats autònomes, llevat de les ciutats de Ceuta i Melilla, que són els únics territoris on el sistema educatiu és gestionat directament pel MEC.

L'origen de les EOI és l'Escuela Central de Idiomas creada el 1910 a Madrid, una institució educativa que va exercir durant dècades el monopoli de l'ensenyament oficial de llengües i de l'expedició del corresponent certificat d'aptitud, ja que fins al 1964 no es crearen les EOI de Barcelona, Bilbao i València, a les quals varen seguir les d'Alacant, la Corunya, Màlaga i Saragossa quatre anys més tard. Actualment la xarxa d'EOI en tot Espanya és formada per un total de 226 centres.

La singularitat d'aquests centres educatius públics, el caràcter no obligatori de l'ensenyament que s'hi imparteix, el poc gruix numèric que tenen les EOI dins el conjunt de centres docents, de professorat i d'alumnat que forma la xarxa educativa de l'Estat, el caràcter no professionalitzador

de la titulació que s'obté en haver-hi culminat els estudis, la relativa escassa complexitat del currículum que s'hi posa en pràctica..., són factors que han determinat una certa marginalitat de les EOI dins el conjunt del sistema educatiu espanyol. Segurament per aquest motiu, el desenvolupament legislatiu i normatiu que defineix i regula els objectius, les funcions i l'organització de les EOI ha estat lent i de vegades vacil·lant i contradictori.

LA REGULACIÓ NORMATIVA DE LES EOI

A mesura que es creaven noves EOI, l'Estat n'ha regulat la finalitat i els continguts educatius que s'hi imparteixen mitjançant la legislació següent:

Llei general d'educació (1970)

La Llei 14/1970, de 4 d'agost, general d'educació i de finançament de la reforma educativa (BOE de 6 d'agost), a l'article 46 feia referència als ensenyaments especialitzats, diferents dels de règim comú. Aquests ensenyaments especialitzats són l'àmbit en què s'inclourien les EOI, un tipus de centre aleshores encara poc desenvolupat i poc conegut. És, segurament, per aquesta circumstància, i per la necessitat prioritària de reestructurar la resta del sistema educatiu (EGB, BUP, FP), que la LGE dedica poca atenció als estudis impartits a les EOI.

Llei sobre classificació de les EOI (1981)

La Llei 29/1981, de 24 de juny, sobre classificació de les escoles oficials d'idiomes i ampliació de les plantilles del seu professorat (BOE de 16 de juliol). Aquest text legal és la primera norma que es proposa definir de manera clara i general l'abast de l'ensenyament que s'imparteix a les EOI. A l'article primer d'aquesta llei, els ensenyaments de les EOI es defineixen com a "ensenyaments especialitzats", d'acord amb el que preveu l'article 46 de la Llei general d'educació de 1970, i l'article segon els divideix en dos nivells:

- a) el primer nivell s'encamina a proporcionar a l'alumnat la comprensió de la llengua objecte d'estudis i el domini de la seva expressió oral i escrita. Es regula que els alumnes que superin el primer nivell obtindran el certificat corresponent. També es fixa que per a accedir a cursar el primer nivell els aspirants han d'estar en possessió del títol de graduat escolar o dels certificats d'escolaritat i d'estudis primaris.
- b) el segon nivell "tindrà com a finalitat la capacitació dels alumnes per a l'exercici de les professions de traductor, intèrpret consecutiu o simultani o qualsevol altra que, fonamentada en el domini específic d'un idioma, sigui aprovada pel Govern. Els alumnes que superin aquest nivell rebran el títol professional corresponent, que serà equivalent al de diplomad universitari" (art. 2.1). També s'estableix que, per a accedir al segon nivell, caldrà estar en possessió del títol de batxillerat i del certificat acadèmic corresponent del primer nivell de l'ensenyament d'idiomes.

Ordenació del primer nivell de les EOI

El Reial decret 967/1988, de 2 de setembre, sobre ordenació dels ensenyaments corresponents al primer nivell dels ensenyaments especialitzats d'idiomes (BOE de 10 de setembre), va fer efectiu, set anys després, el desenvolupament de la Llei 29/1981, de 24 de juny, abans esmentada. Només ho fa, però, per al primer nivell i deixa “per a un moment posterior l'ordenació del segon nivell, i això per la situació de revisió en què actualment es troben totes les ensenyances de caràcter professional, per tal d'adequar-se a les necessitats del món del treball i per tal de ser homologades amb els distints nivells de qualificació professional de les comunitats europees”. Val a dir que aquest segon nivell d'ensenyaments de les EOI no es va desenvolupar mai, i els ensenyaments de traducció i interpretació quedaren adscrits a l'àmbit universitari.

D'acord amb el que disposa aquest Reial decret, els estudis de les EOI tenen les característiques següents:

- el primer nivell s'articula en dos cicles: el cicle elemental, de tres cursos de durada i dotat d'un mínim de 360 hores, i el cicle superior, de dos cursos de durada i dotat d'un mínim de 240 hores. A cada curs escolar corresponen, per tant, 120 hores mínimes de docència.
- el cicle elemental pretén el coneixement dels aspectes bàsics de la llengua estudiada i l'adquisició de les destreses comunicatives fonamentals.
- el cicle superior és la continuació del cicle elemental, amb la finalitat de completar el domini de l'idioma i obtenir la capacitat d'utilitzar-lo en diferents situacions de comunicació oral i escrita.
- per poder cursar el cicle superior cal estar en possessió de la certificació acadèmica que acrediti haver superat el cicle elemental i que expedeix cada escola.
- ambdós cicles es poden cursar en règim oficial i lliure; l'alumnat lliure tindrà convocatòries anuals de les proves corresponents.
- l'alumnat que hagi superat les proves de cicle superior, tant pel que fa a la modalitat oficial com a la lliure, obté el certificat d'aptitud de l'idioma, titulació que expedeix el Ministeri d'Educació en nom del rei (fins aleshores ho feien les mateixes EOI).

Ordenació dels currículums de les EOI

L'organització dels currículums que es deriva de l'ordenació del primer nivell dels ensenyaments de les EOI és establerta per dues normes dictades pel Consell de Ministres: el Reial decret 1523/1989, d'1 de desembre, i el Reial decret 47/1992, de 24 de gener. Entre un i altre, però, s'ha produït la promulgació de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE).

El Reial decret 1523/1989, d'1 de desembre, pel qual s'estableixen els continguts mínims del primer nivell de l'ensenyament especialitzat d'idiomes estrangers (BOE núm. 302, de 18 de desembre), determina els objectius generals i específics, més els continguts fonètics i gramaticals del cicles elemental i superior de tretze llengües estrangeres impartides a les EOI: alemany, anglès, àrab, danès, francès, grec, italià, japonès, neerlandès, portuguès, romanès, rus i xinès.

Amb el temps, el catàleg de llengües estrangeres que són objecte d'estudi a les EOI s'ha anat ampliant i s'hi ha introduït el finès, l'hongarès, l'irlandès, el polonès i el suec, fins a constituir el catàleg de l'oferta educativa potencial actualment en vigor.

Llei orgànica d'ordenació general del sistema educatiu (1990)

La Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (BOE del 4 d'octubre), a l'article 3, ordena el sistema educatiu en ensenyaments de règim general (educació infantil, educació primària, educació secundària, formació professional de grau superior i educació universitària) i ensenyaments de règim especial (ensenyaments artístics i ensenyament d'idiomes).

En el títol II, article 50, es desenvolupa en sis punts el contingut dels ensenyaments de les EOI, tot recollint l'estructura i els continguts establerts a la Llei 29/1981 i el seu desenvolupament posterior:

- es posposa la definició de l'estructura dels ensenyaments d'idiomes, dels seus efectes acadèmics i de les titulacions que se'n deriven a una futura legislació específica sobre la matèria.
- l'accés de l'alumnat queda fixat de la següent manera: haver cursat el primer cicle de l'ensenyament secundari obligatori o estar en possessió del títol de graduat escolar, del certificat d'escolaritat o d'estudis primaris.
- s'hi introdueix el mandat que les EOI fomentaran especialment l'estudi dels idiomes europeus, així com el de les llengües cooficials de l'Estat;
- s'hi fa menció de l'organització de cursos d'actualització de coneixements i de perfeccionament professional de les persones adultes i del foment, per part de les administracions, de l'ensenyament d'idiomes a distància.

Els títols acadèmics inherents als estudis d'EOI, com tots els del sistema educatiu, són homologats per l'Estat i expedits per les administracions educatives competents.

La LOGSE només deroga parcialment els articles 3 i 5 de la Llei 29/1981, referits, respectivament, als requisits d'accés de l'alumnat i la classificació del professorat en catedràtics i agregats, més dues disposicions addicionals que es refereixen al règim del professorat i a les taxes acadèmiques.

Reial decret 47/1992, sobre el currículum de les llengües espanyoles

El Reial decret 47/1992, de 24 de gener, pel qual s'aproven els continguts mínims del primer nivell dels ensenyaments especialitzats de les llengües espanyoles (BOE de 5 de febrer), completa, com dèiem abans, el desenvolupament curricular de l'oferta educativa de les EOI i és un mandat de l'article 50.4 de la LOGSE, que hi introdueix l'estudi de les llengües cooficials de l'Estat. Amb aquest decret es dona entrada a l'ensenyament del castellà, català, èuscar i galleg a l'oferta educativa de les EOI.

Ordre sobre el currículum dels ensenyaments a distància

Per la seva banda, els ensenyaments a distància, fixats a l'article 50.6 de la LOGSE, tenen regulat el seu currículum del cicle elemental amb l'Ordre del Ministeri d'Educació i Ciència de 2 de novembre de 1993 (BOE de 13 de novembre).

Arran d'aquesta regulació, s'ha posat en funcionament el programa d'ensenyament d'anglès a distància *That's English!*, que se centra en els continguts del cicle elemental. És un curs organitzat i planificat del MEC i la BBC, en col·laboració amb les comunitats autònomes i patrocinat pel BBVA. Els alumnes del curs acudeixen a les tutories que imparteix el professorat col·laborador i poden seguir les unitats didàctiques que s'emeten per La 2 de TVE.

La redacció dels currículums per part de les administracions educatives

A partir de la regulació dels continguts mínims, les administracions educatives (MEC i comunitats autònomes amb competències transferides en matèria d'educació) han de regular el currículum complet dels idiomes, espanyols o estrangers, impartits a les EOI. Les comunitats autònomes amb més anys en l'exercici de les competències educatives dugueren a terme aquesta regulació dels currículums complets en el seu àmbit competencial. No va ser el cas de les Illes Balears.

Llei orgànica de qualitat en l'educació (2002)

La Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat en l'educació (BOE de 24 de desembre), dedicava el seu títol II, format pels articles 49, 50 i 51, a l'ensenyament d'idiomes. Aquesta llei continua qualificant els ensenyaments especialitzats d'idiomes que imparteixen les EOI com a ensenyaments de règim especial, però introdueix canvis importants en el que ha de ser la seva estructura bàsica:

- Determina que els ensenyaments de les EOI s'han d'estructurar en tres nivells: bàsic, intermedi i avançat. A l'exposició de motius es justifica l'organització en tres nivells amb la finalitat d'aconseguir una major adaptació a les necessitats dels alumnes i una major adequació als graus d'aprenentatge d'idiomes establerts en els països de la Unió Europea.
- A cada un dels tres nivells correspondrà un certificat, que tindrà uns efectes que determinarà la regulació dels denominats ensenyaments comuns.
- Pel que fa al conjunt d'ensenyaments que formen el sistema educatiu, la Llei de qualitat educativa usa la denominació d'*ensenyaments comuns* per referir-se als elements bàsics del currículum que fixa el Govern central i que han de respectar les ordenacions curriculars que fan les comunitats autònomes. Atesa la nova estructuració dels ensenyaments de les EOI, se'n deriva una nova ordenació curricular amb un calendari de cinc anys que "establirà l'extinció gradual del pla d'estudis dels ensenyaments d'idiomes en vigor, la implantació dels currículums corresponents, així com les equivalències a efectes acadèmics dels anys cursats segons el pla d'estudis que s'extingeix".
- No es canvien les condicions d'accés respecte del que determinava la Llei orgànica d'ordenació general del sistema educatiu. Així, continua sent requisit imprescindible haver cursat els dos primers cursos d'ESO o estar en possessió del títol de graduat escolar, del certificat d'escolaritat o d'estudis primaris. Els "alumnes no escolaritzats" podran obtenir els certificats dels diferents nivells mitjançant proves organitzades per les administracions educatives.
- S'estableix que a l'oferta educativa de les EOI es fomentarà especialment l'estudi de les llengües oficials dels Estats membres de la Unió Europea, el de les llengües cooficials de l'Estat i el de l'espanyol com a llengua estrangera. Es podran impartir "cursos per a l'actualització de coneixements".

ments d'idiomes i per a la formació de persones adultes i del professorat". També es fomentaran estudis d'idiomes a distància, plans d'investigació i innovació i es facilitarà "la realització de proves homologades per a obtenir la certificació oficial del coneixement de les llengües estrangeres cursades pels alumnes d'Educació Secundària i Formació Professional".

Reial decret 827/2003, sobre el calendari d'aplicació de la nova ordenació

La implantació dels nous estudis de les EOI és determinada pel Reial decret 827/2003, de 27 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu establerta per la Llei orgànica 10/2003, de 23 de desembre, de qualitat educativa (BOE de 28 de juny). Segons les previsions d'aquesta norma, el curs 2005-2006 s'havia d'implantar, amb caràcter general, els ensenyaments dels cursos 1r i 2n del nivell bàsic, alhora que s'havien de deixar d'impartir els cursos 1r i 2n del cicle elemental regulats pel ja derogat Reial decret 967/1988, de 2 de setembre.

Reial decret 944/2003, sobre l'estructura dels ensenyaments d'idiomes

Per desenvolupar l'estructuració dels estudis d'EOI en tres nivells, es va aprovar el Reial decret 944/2003, de 18 de juliol, pel qual s'estableix l'estructura dels ensenyaments d'idiomes de règim especial regulades per la Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació (BOE de 31 de juliol). L'ordenació dels estudis que s'hi fa determina que els ensenyaments de cada un dels tres nivells tenen l'objectiu següent:

- Nivell bàsic: l'ús de l'idioma per a comprendre i expressar-se en situacions quotidianes.
- Nivell intermedi: l'ús de l'idioma per a desenvolupar-se eficaçment en situacions generals i específiques.
- Nivell avançat: domini de l'idioma, tant parlat com escrit, amb fins generals i específics.

En el decret que signa la ministra Pilar del Castillo, s'estableixen les prescripcions següents:

- El currículum de cada un d'aquests nivells s'ha de desenvolupar en dos cursos, per la qual cosa la totalitat dels estudis d'EOI passa a ser de sis cursos. No obstant això, es dona facultat a les administracions educatives perquè ordenin la durada de cada curs, segons les peculiaritats dels idiomes, i l'organització dels currículums de forma integrada o per destreses.
- Seguint la pauta oberta per la Llei orgànica que desenvolupa, el Reial decret faculta les EOI per impartir cursos d'actualització i per a la formació de persones adultes i del professorat.
- El currículum de cada nivell ha d'estar format pels denominats ensenyaments comuns, que dicta el Govern central i que són de 240 hores per a cada un dels nivells, i pel desenvolupament que en facin les administracions educatives, tot respectant íntegrament els ensenyaments comuns.
- En superar les proves específiques de cada nivell, s'obté el certificat corresponent, que expediran les administracions educatives. A més, als alumnes que no obtinguin el certificat de nivell intermedi o avançat, hom els podrà expedir una certificació acadèmica d'haver assolit el domini en alguna de les destreses avaluades.

- La disposició addicional primera del Reial decret determina que les administracions educatives facilitaran la realització de proves homologades perquè els alumnes d'educació secundària i formació professional puguin obtenir la certificació oficial del seu nivell de competència en els idiomes cursats en els ensenyaments de règim general.
- Per altra banda, la disposició addicional segona fixa els requisits mínims que han de tenir els espais destinats a ubicar una EOI (aules, sala d'usos múltiples, biblioteca, videoteca, fonoteca, despatxos...).

Reial decret 423/2005, sobre els ensenyaments comuns del nivell bàsic

El Reial decret 423/2005, de 18 d'abril, pel qual es fixen els ensenyaments comuns del nivell bàsic dels ensenyaments d'idiomes de règim especial, regulats per la Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació (BOE de 30 d'abril), és la norma que comença a desenvolupar la nova estructura dels estudis que imparteixen les EOI, tot partint de les disposicions del Reial decret 944/2003, de 18 de juliol.

El Reial decret 423/2005, de 18 d'abril, que signa la ministra María Jesús San Segundo, conté una part dispositiva breu i, per contra, un annex llarg i detallat. Els continguts de la norma són els següents:

- fixa els ensenyaments comuns que constitueixen els elements bàsics del currículum, d'acord amb el que estableix l'article 8 de la Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació. Segons aquest article, els elements comuns que fixa el Govern central constitueixen els elements bàsics que hauran de formar part de l'ordenació curricular que facin, amb posterioritat, les administracions educatives (bàsicament, les comunitats autònomes).
- determina que el certificat que s'obté en haver superat el nivell bàsic permet l'accés als ensenyaments de nivell intermedi de l'idioma, i es deixa a la voluntat de les administracions públiques i educatives perquè atorguin reconeixement en les proves i els processos de reconeixement de mèrits que gestionin.
- els ensenyaments comuns que s'hi ordenen es refereixen a un total de vint llengües: alemany, anglès, àrab, danès, finès, francès, grec, irlandès, italià, japonès, neerlandès, portuguès, romanès, rus, suec i xinès, més les llengües cooficials de les comunitats autònomes (català/valencià, èuscar i gallec) i espanyol com a llengua estrangera.
- tot i que s'hi faci ús de la doble denominació català/valencià, els continguts morfosintàctics, fonètics, fonològics i ortogràfics són comuns, i, per tant, es reconeix la unitat lingüística del català.
- el nivell és definit amb els termes següents: "té com a finalitat principal capacitar l'alumnat per usar l'idioma de manera suficient, receptivament i productivament, tant en forma parlada com escrita, així com per mitjançar entre parlants de llengües distintes, en situacions quotidianes i de necessitat immediata que requereixen comprendre i produir textos breus, en diversos registres i en llengua estàndard, que versin sobre aspectes bàsics concrets de temes generals i que continguin expressions, estructures i lèxic d'ús freqüent."
- s'hi estableixen, conjuntament per a tots els idiomes, els objectius generals i específics per destreses (comprensió oral, expressió oral, comprensió lectora, expressió escrita) i els

continguts nociònals, funcionals, temàtics i gramaticals (referits a la gramàtica textual: coherència i cohesió del discurs).

- s'hi desenvolupa, de forma separada i específica per a cada llengua, el conjunt de continguts morfosintàctics, fonètics, fonològics i ortogràfics.
- també es dóna la possibilitat d'ajornar la implantació del nivell bàsic fins al curs 2006-2007 (i no per al 2005-2006, com preveia el RD 827/2003, de 27 de juny).

Llei orgànica d'educació (2006)

Arran de l'arribada del PSOE al Govern d'Espanya, es va produir la suspensió de la vigència de la Llei orgànica de qualitat educativa i, al cap d'uns anys, l'aprovació de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE de 4 de maig).

Malgrat això, s'ha aprovat el Reial decret 423/2005, de 18 d'abril, pel qual es fixen els ensenyaments comuns del nivell bàsic dels ensenyaments d'idiomes de règim especial, regulats per la Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació (BOE de 30 d'abril), que ha introduït els nous canvis que es fixaven en la LQE pel que fa als dels ensenyaments de les EOI; també ha propiciat canvis en el calendari d'implantació del nou currículum.

La nova Llei orgànica dedica quatre articles, agrupats en el capítol VII, a regular l'ensenyament d'idiomes. Les novetats que s'hi introdueixen són les següents:

- Els ensenyaments d'idiomes, juntament amb els artístics i esportius, tenen la consideració d'ensenyaments de règim especial (art. 3.6).
- Els ensenyaments d'idiomes persegueixen capacitar l'alumnat per a l'ús de les llengües "fora de les etapes ordinàries del sistema educatiu" (art. 59.1).
- L'organització dels estudis continua fent-se a partir de tres nivells: bàsic, intermedi i avançat. Tot i això, es faculta les administracions educatives a definir les característiques i l'organització dels ensenyaments del nivell bàsic (art. 59.1).
- L'accés a les EOI queda limitat als majors de 16 anys complerts el mateix any que comencin els estudis, però els majors de 14 anys podran cursar-hi estudis d'un idioma diferent del cursat a l'ESO (art. 59.2).
- La impartició dels ensenyaments dels nivells intermedi i avançat es reserva expressament a les EOI, uns centres que hauran de complir els requisits de relació numèrica alumne-professor, instal·lacions i nombre de llocs escolars que han de regular les administracions educatives (art. 60.1).
- Tal com determinava la legislació anterior, també s'afirma que les EOI fomentaran especialment l'estudi de les llengües oficials dels Estats membres de la Unió Europea, de les llengües cooficials existents a Espanya i de l'espanyol com a llengua estrangera. No obstant això, s'hi afegeix que "es facilitarà l'estudi d'altres llengües que per raons culturals, socials o econòmiques presentin un interès especial" (art. 60.2).

- Continua el foment de la integració a les EOI dels ensenyaments a distància i la impartició de cursos per a l'actualització de coneixements d'idiomes i per a la formació de professorat i d'altres col·lectius professionals" (art. 60.2).
- La superació de les exigències acadèmiques de cada nivell dóna dret a l'obtenció dels certificats corresponents. Les administracions regularan les proves terminals per a l'obtenció del certificat de cada un dels tres nivells.
- Com a novetat normativa, s'estableix que el títol de Batxillerat habilitarà per a l'accés directe als estudis d'idiomes de nivell intermedi de la primera llengua estrangera cursada en el batxillerat (art. 62.1).
- Les administracions educatives facilitaran la realització de proves homologades per obtenir la certificació oficial del coneixement de les llengües cursades a l'educació secundària i la formació professional (art. 62.2).

Un cop aprovada la Llei orgànica d'educació, gairebé a final del curs 2005-2006, per part del Govern no s'ha aprovat cap norma de desenvolupament nova i s'espera la implantació del nivell bàsic del nou currículum per al curs 2006-2007, malgrat els rumors d'ajornament que circulen en medis professionals vinculats a les EOI. Pel que fa a les Illes Balears, en redactar aquest text, encara no està aprovat el currículum complet del nivell bàsic, una elaboració que és competència del Govern de les Illes Balears i que s'ha anat endarrerint.

D'altra banda, comencen a plantejar-se debats sobre la definició dels nivells superiors. També es planteja el debat de la relació que hi ha entre els tres nivells que s'estableixen en l'àmbit de les EOI i els nivells que estableix el Marc europeu comú de referència, que també són sis: I Usuari bàsic: A1 (Inicial), A2 (Bàsic); II Usuari independent: B1 (Llindar), B2 (Avançat); III Usuari experimentat: C1 (Domini funcional efectiu), C2 (Domini).

LES EOI A LES ILLES BALEARS

Avui, després de vint anys d'implantació dels estudis especialitzats d'idiomes en el conjunt de les Illes Balears, existeix una xarxa de sis centres d'aquest tipus: quatre a Mallorca (Palma, Inca, Manacor i Calvià), una a Maó (amb aules d'ampliació a Ciutadella) i una a Eivissa (amb aules d'ampliació a Formentera).

El procés històric de creació de les EOI de les Illes Balears ha estat el següent:

Seu	Creació EOI	Organisme que la crea	Comentaris
Palma	1986	Ministeri d'Educació	Es crea com a centre independent. S'ha ubicat a Son Malferit i a l'antic CP. Tramuntana. Té edifici propi al c/ d'Aragó, però també usa aules de l'IES Arxiduc Lluís Salvador. Totes les EOI, abans de ser centres independents, han estat ampliacions seves.

Continua

Maó	1999	Conselleria d'Educació	Fou ampliació de l'EOI de Palma (1994-1999). Comparteix edifici amb l'IES Cap de Llevant.
Ciutadella	1999	Conselleria d'Educació	Funciona com a ampliació de l'EOI de Maó. Comparteix edifici amb l'IES J. M. Quadrado.
Eivissa	1999	Conselleria d'Educació	Fou ampliació de l'EOI de Palma (1994-1999). Comparteix edifici amb l'IES Sa Blanca Dona.
Formentera	1999	Conselleria d'Educació	Funciona com a ampliació de l'EOI d'Eivissa des de 1999. S'ubica a l'IES Marc Ferrer.
Inca	2002	Conselleria d'Educació	Comparteix seu amb l'IES Pau Casesnoves. Funcionà com a ampliació de l'EOI de Palma (1999-2002).
Manacor	2002	Conselleria d'Educació	Comparteix edifici amb l'IES Mossèn Alcover. Funcionà com a ampliació de l'EOI de Palma (1999-2002).
Calvià	2005	Conselleria d'Educació	S'ubicà a l'IES Son Ferrer i posteriorment al de Bendinat. Fou ampliació de l'EOI de Palma (2001-2005).

Gràfica: M. Garcias

El nombre total d'alumnes matriculats el curs 2005-2006 ha estat de 8.388. Els estudis que es poden cursar en el conjunt de les EOI de les Illes Balears són vuit: alemany, anglès, àrab, català, espanyol per a estrangers, francès, italià i rus. La implantació d'aquests estudis, però, és desigual, ja que els vuit idiomes només s'ofereixen a l'EOI de Palma, que és la que registra més demanda i la que té més alumnat.

La distribució de l'alumnat per centres és la següent:

MALLORCA	EOI de Palma	EOI d'Inca	EOI de Manacor	EOI de Calvià
Alemany	802	124	218	107
Anglès	2.305	513	410	422
Àrab	172	0	0	0
Català	250	51	0	58
Espanyol	224	0	0	0
Francès	351	0	92	0
Italià	273	0	0	0
Rus	125	0	0	0
TOTAL	4.502	688	720	587

Gràfica: M. Garcias, amb dades de la Direcció General de Planificació i Centres Educatius

MENORCA	EOI de Maó (seu central)	Ampliació de Ciutadella
Alemany	55	38
Anglès	246	157
Català	30	0
Francès	48	0
TOTAL	379	195

Gràfica: M. Garcias, amb dades de la Direcció General de Planificació i Centres Educatius

PITIÜSES	EOI d'Eivissa (seu central)	Ampliació de Formentera
Alemany	213	21
Anglès	724	79
Català	78	0
Espanyol	60	0
Francès	117	0
Italià	25	0
TOTAL	1217	100

Gràfica: M. Garcias, amb dades de la Direcció General de Planificació i Centres Educatius

Si analitzam la distribució de l'alumnat per idiomes i cursos, tendrem la distribució següent:

ALEMANY	Ciutadella	Formentera	Calvià	Eivissa	Inca	Manacor	Maó	Palma	TOTAL
1r	16	5	6	78	49	99	14	365	632
2n	12	3	39	56	21	48	20	213	412
3r	6	3	34	45	38	47	15	138	326
4t	4	1	22	18	8	12	6	54	125
5è	0	9	6	16	8	12	0	32	83
	38	21	107	213	124	218	55	802	1578

Gràfica: M. Garcias, amb dades de la Direcció General de Planificació i Centres Educatius

ANGLÈS	Ciutadella	Formentera	Calvià	Eivissa	Inca	Manacor	Maó	Palma	TOTAL
1r	34	18	153	141	170	143	61	709	1.429
2n	28	19	128	200	139	109	53	626	1.302
3r	58	16	76	216	103	101	67	521	1.158
4t	25	20	40	99	62	40	37	246	569
5è	12	6	25	68	39	17	28	203	398
	157	79	422	724	513	410	246	2.305	4.856

Gràfica: M. Garcias, amb dades de la Direcció General de Planificació i Centres Educatius

CATALÀ	Ciutadella	Formentera	Calvià	Eivissa	Inca	Manacor	Maó	Palma	TOTAL
1r	0	0	12	14	0	0	6	56	88
2n	0	0	12	10	0	0	8	54	84
3r	0	0	19	19	34	0	6	74	152
4t	0	0	8	18	8	0	4	34	72
5è	0	0	7	17	9	0	6	32	71
	0	0	58	78	51	0	30	250	467

Gràfic: M. Garcias, amb dades de la Direcció General de Planificació i Centres Educatius

ESPANYOL	Ciutadella	Formentera	Calvià	Eivissa	Inca	Manacor	Maó	Palma	TOTAL
1r	0	0	0	12	0	0	0	37	49
2n	0	0	0	13	0	0	0	63	76
3r	0	0	0	0	0	0	0	67	67
4t	0	0	0	0	0	0	0	34	34
5è	0	0	0	0	0	0	0	23	23
	0	0	0	0	0	0	0	224	249

Gràfic: M. Garcias, amb dades de la Direcció General de Planificació i Centres Educatius

ITALIÀ	Ciutadella	Formentera	Calvià	Eivissa	Inca	Manacor	Maó	Palma	TOTAL
1r	0	0	0	32	0	0	0	125	157
2n	0	0	0	38	0	0	0	77	115
3r	0	0	0	0	0	0	0	50	50

Continua

4t	0	0	0	0	0	0	0	13	13
5è	0	0	0	0	0	0	0	8	8
	0	0	0	60	0	0	0	273	333

Gràfic: M. Garcias, amb dades de la Direcció General de Planificació i Centres Educatius

ÀRAB	Ciutadella	Formentera	Calvià	Eivissa	Inca	Manacor	Maó	Palma	TOTAL
1r	0	0	0	0	0	0	0	70	70
2n	0	0	0	0	0	0	0	44	44
3r	0	0	0	0	0	0	0	34	34
4t	0	0	0	0	0	0	0	12	12
5è	0	0	0	0	0	0	0	12	12
	0	0	0	0	0	0	0	172	172

Gràfic: M. Garcias, amb dades de la Direcció General de Planificació i Centres Educatius

RUS	Ciutadella	Formentera	Calvià	Eivissa	Inca	Manacor	Maó	Palma	TOTAL
1r	0	0	0	0	0	0	0	56	56
2n	0	0	0	0	0	0	0	29	29
3r	0	0	0	0	0	0	0	31	31
4t	0	0	0	0	0	0	0	3	3
5è	0	0	0	0	0	0	0	6	6
	0	0	0	0	0	0	0	125	125

Gràfica: M. Garcias, amb dades de la Direcció General de Planificació i Centres Educatius

La distribució d'alumnat en el conjunt de les Illes Balears és la següent:

Idioma	Nombre d'alumnes	% Sobre el total d'estudiants	Centres on s'imparteix
Anglès	4.856	57'8	8
Alemany	1.578	18'8	8
Francès	608	7'2	4
Català	467	5'6	5
Italià	333	3'9	2

Continua

Espanyol	249	2'9	2
Àrab	172	2	1
Rus	125	1'4	1

Gràfica: M. Garcias, amb dades de la Direcció General de Planificació i Centres Educatius

CONCLUSIONS

1. Les escoles oficials d'idiomes (EOI) són centres públics especialitzats en l'ensenyament de llengües. Imparteixen un ensenyament postobligatori a un alumnat de perfil molt ampli quant als requisits acadèmics exigits.

2. L'origen d'aquestes escoles es remunta a principi del segle XX, quan, de forma localitzada a Madrid, es crea l'Escuela Central de Idiomas, l'únic centre públic d'aquest tipus que existeix durant molts d'anys. Ja ben entrada la segona meitat del segle XX, és quan comença l'expansió d'aquests centres arreu de la geografia espanyola.

3. Les lleis orgàniques que regulen l'ordenació de l'educació (LOGSE, LOCE, LOE) fan menció de les EOI com a part integrant del sistema educatiu públic i inclouen els seus ensenyaments en l'apartat d'ensenyaments de règim especial, juntament amb els ensenyaments artístics i, més modernament, esportius.

4. Això no obstant, la normativa legal que defineix i ordena els ensenyaments especialitzats d'idiomes que s'imparteixen a les EOI s'ha desenvolupat lentament i a remolc de les decisions que es prenen primer sobre l'ensenyament de règim general.

5. El repte d'actualització de l'ensenyament de les EOI ara passa pel desenvolupament de les prescripcions incloses a les dues grans lleis orgàniques d'educació que han aprovat, successivament, els governs de signe diferent que s'han succeït els darrers anys amb seu a Madrid.

6. Ara per ara es viu un cert procés d'incertesa pel que fa al desenvolupament de l'estructura dels estudis en tres nivells (bàsic, intermedi i avançat), de dos cursos cada un, amb la qual cosa els estudis complets són de sis anys. Aquesta estructura comporta l'elaboració de currículums nous per a cada un dels vint idiomes.

7. Els ensenyaments comuns del nivell bàsic són els únics que, a hores d'ara, estan aprovats oficialment. Els currículums que els han de desenvolupar estan en fase de tramitació o d'elaboració, tot i que la prescripció normativa és que el curs 2006-2007 s'han d'aplicar pel que fa als cursos 1 i 2 del nivell bàsic esmentat.

8. La nova estructura dels estudis d'idiomes de les EOI vol reflectir les consideracions que es deriven del Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de

les llengües (MECR), però l'estructura aquest depassa, segons sembla, la dels estudis d'EOI, ja que la culminació dels estudis que s'hi impartiran (curs 2 del nivell avançat) es correspondria a un nivell B2 del MECR.

9. Aquesta és la raó per la qual ara es comença a debatre si les EOI, en el futur, haurien d'impartir el nivell C del MECR o si aquests estudis passaran a impartir-se en l'àmbit universitari. En certa manera, aquest debat recorda el que va succeir, temps enrere, amb el nonat segon nivell dels estudis d'idiomes que preveia la Llei 29/1981, un segon nivell que va quedar anul·lat per la inclusió dels estudis de traducció i interpretació a les universitats.

10. Les EOI, a les Balears, avui formen una xarxa de sis escoles, dues de les quals tenen ampliacions que depenen de la seu central. El centre de més oferta educativa i que té l'alumnat més nombrós és el de Palma, el primer dels existents. A hores d'ara resta per veure si s'executarà l'ampliació de l'edifici de Palma per tal de donar acollida a més alumnat i amb millors condicions d'espai i infraestructura. També caldrà veure si s'amplia l'oferta educativa amb idiomes nous i amb cursos o ofertes educatives innovadores. També caldrà analitzar si el conjunt de centres ara en funcionament ofereix, amb garanties de qualitat i adequació, el servei educatiu que necessita i espera la societat. Paral·lelament s'haurà d'avaluar i, si cal, potenciar l'estudi d'idiomes a través de l'ús de noves tecnologies, com ja fan les aules multimèdia dels tres centres que en tenen (Palma, Maó i Eivissa).

BIBLIOGRAFIA:

Legislació

Llei 14/1970, de 4 d'agost, general d'educació i de finançament de la reforma educativa (BOE de 6 d'agost).

Llei 29/1981, de 24 de juny, sobre classificació de les escoles oficials d'idiomes i ampliació de les plantilles del seu professorat (BOE de 16 de juliol).

Reial decret 967/1988, de 2 de setembre, sobre ordenació dels ensenyaments corresponents al primer nivell dels ensenyaments especialitzats d'idiomes (BOE de 10 de setembre).

Reial decret 1523/1989, d'1 de desembre, pel qual s'estableixen els continguts mínims del primer nivell de l'ensenyament especialitzat d'idiomes estrangers (BOE núm. 302, de 18 de desembre).

Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (BOE del 4 d'octubre).

Reial decret 47/1992, de 24 de gener, pel qual s'aproven els continguts mínims del primer nivell dels ensenyaments especialitzats de les llengües espanyoles (BOE de 5 de febrer).

Ordre del Ministeri d'Educació i Ciència de 2 de novembre de 1993 (BOE de 13 de novembre).

Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat en l'educació (BOE de 24 de desembre).

Reial decret 827/2003, de 27 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu establerta per la Llei orgànica 10/2003, de 23 de desembre, de qualitat educativa (BOE de 28 de juny).

Reial decret 944/2003, de 18 de juliol, pel qual s'estableix l'estructura dels ensenyaments d'idiomes de règim especial regulats per la Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre.

Reial decret 423/2005, de 18 d'abril, pel qual es fixen els ensenyaments comuns del nivell bàsic dels ensenyaments d'idiomes de règim especial, regulats per la Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació (BOE de 30 d'abril).

Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE de 4 de maig).

Documents:

Consell d'Europa (2001), *Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar*. Edició en català del Ministeri d'Educació, Joventut i Esports del Govern d'Andorra, departaments de Cultura i d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears (2003).

Pàgines web:

www.mec.es
www.apeoib.site.cx
www.eeooiinet.com